
Brått voksen

Hørselshemmede studenter:
Utprøving av tiltak for økt
studiegjennomføring og
yrkesdeltakelse

Kontaktperson: Per Otto Rasmussen Dahl
Epost: per.otto.dahl@statped.no
Telefon: jobb 32 22 65 00 privat 915 98 421
Privatadresse: Pilestredet Park 20, 0176 OSLO

Sammendrag:

Et 3-årig helhetlig tverrfaglig prosjekt for 15 hørselshemmede studenter for vellykket gjennomføring av studier og overgang fra studier til arbeid. Prosjektet vil myndiggjøre studenten til å analysere og ta kontroll over egen studiesituasjon. På bakgrunn av den enkelte brukers egendefinerte behov vil prosjektet prøve ut individuelt tilpassede tiltak for bedre studiegjennomføring og vellykket overgang til yrkeslivet. Gjennom denne utprøvingen av tiltak ønsker vi å utvikle og spre ny kunnskap om hensiktsmessige virkemidler for hørselshemmedes studiegjennomføring og overgang fra studier til arbeid. Etter prosjektslutt vil kunnskapen som er opparbeidet og tilbudene som er utviklet videreføres gjennom Briskeby og HLFUs tilbud til ungdom og unge voksne.

Bakgrunn

Gjennomføring av høgere utdanning og overgang til arbeid er kritiske faser for hørselshemmede. Gruppen hørselshemmede sliter langt mer enn befolkningen generelt både med å gjennomføre høgere utdanning og med overgangen til yrkeslivet.

Overgangen fra videregående skole til høgere utdanning er ekstra krevende for hørselshemmede. I grunnskolen og videregående skole ivaretas oppfølgingen av hørselshemmede elever hovedsakelig av PPT og Statped's kompetansesentre for hørsel. Det kan gjøres enkeltvedtak om spesialundervisning hvor det følger ressurser med eleven. I universitets- og høgskolesektoren er det derimot ikke et tilsvarende utbygd støtteapparat som fanger opp den hørselshemmede på samme måte. Videre har en del hørselshemmede i grunnopplæringen foreldre som "står på" overfor skolen for å skape et godt opplæringstilbud for dem. Som ung voksen derimot vil en hørselshemmet student neppe finne det naturlig å trekke inn foreldre som pådrivere for tilrettelegging.

I universitets- og høgskolesektoren må studenten selv ta initiativ til eventuell tilrettelegging, og kontakte koordinatoren for funksjonshemmede ved det enkelte lærested og eventuelt NAV. Ressurskrevende tilretteleggingstiltak kan ofte være vanskelig å få gjennomslag for, og det er studenten selv som må ta initiativ til at rettighetene deres ivaretas i henhold til lovverket.

Dette prosjektet vil sette studenten bedre i stand til å ta dette ansvaret for egen studiehverdag. Kunnskap om egne rettigheter er et nødvendig men ikke et tilstrekkelig skritt på veien til en slik "myndiggjøring". Ønsket om "å ikke skille seg ut" er ofte dominerende hos hørselshemmede unge voksne. Gjennom individuell oppfølging ønsker vi at studenten selv skal utvikle en større grad av selvinnstikk om hvilke tilretteleggingstiltak som kan være hensiktsmessige og hvilke strategier han/hun selv kan anvende for å lykkes med studiene og overgangen til arbeidslivet.

Prosjektet tar utgangspunkt i Briskeby sin oppfølging av hørselshemmede, både ungdom i videregående skole og voksne yrkesaktive. Denne kompetansen mener vi på mange områder har stor overføringsverdi til hørselshemmede studenters situasjon. Den videregående skoleelevens tilretteleggingsbehov forsvinner selvsagt ikke fordi man går over til å være student. Forskjellen er imidlertid at man ikke lenger har et støtteapparat og eventuelt foreldre som får på plass tilretteleggingen. Den hørselshemmede må som student i mye større grad selv ta initiativet – og også selv analysere egne behov for tilrettelegging. Behovet for bistand av fagpersoner som audiopedagoger vil for mange fortsatt være tilstede, men det er studenten selv som må "myndiggjøres" til å hente inn nødvendige fagfolk når det trengs.

Empowerment eller myndiggjøring er en metode til å hjelpe mennesker til å oppnå kontroll med og ledelse av eget liv som må sees i sammenheng med det miljø og samfunn personen lever i. Personen skal gjennom aktivitet, deltakelse og ansvar sørge for å oppnå kontroll og meningsfullhet i sitt liv (Andersen et al. 2000). Innen empowerment skal den profesjonelle ta utgangspunkt i brukerens egne ønsker og ideer. Brukeren skal selv definere sitt hjelpebehov.

Prosjektet vil danne basis for kunnskapsspredning til hørselshemmede studenter generelt og ulike fagmiljøer (se mer nedenfor). Det vil også gi nye tilbud til studentgruppen fra Briskeby og HLFU. Disse

nye tilbudene vil søkes finansiert gjennom NAV. Det kan her nevnes at Briskeby i samarbeid med NAV pr. i dag arrangerer kursrekken "Behold jobben", som er en videreføring av et tidligere prosjekt finansiert gjennom Extrastiftelsen. Det er likevel viktig å understreke at selv om vi ikke lykkes med ekstern finansiering etter prosjektslutt vil kunnskapen fra prosjektet implementeres i vårt arbeid med ungdom og unge voksne. Særlig er kunnskapen vi systematiserer i prosjektet viktig for videreutvikling av Briskebys karriererådgivning til hørselshemmede elever i videregående skole.

Det er et svært arbeidsintensivt opplegg vi ønsker å gjennomføre. Den tette oppfølgingen gjennom individuell veiledning og individuelle tiltak på studiestedet m.m. er kostnadskrevende pr. student som deltar. Tiltak som treffer hørselshemmede godt er imidlertid ofte svært ressurskrevende også i grunnskolen og i videregående skole, fordi man gjerne er avhengig av små grupper eller individuelle opplegg tilpasset kommunikasjonsutfordringene. Det er ikke grunn til å anta at denne situasjonen vil endre seg i vesentlig grad ved overgangen til høyere utdanning. Kanskje heller tvert imot fordi både den språklige kompleksiteten i fagene øker og fordi studentene er spredt på mange flere ulike retninger enn i videregående skole. Vi anser derfor at et såpass arbeidsintensivt opplegg som dette prosjektet legger opp til er nødvendig for å lykkes med våre målsettinger.

Målsetting

Dette prosjektet skal følge en gruppe på 15 hørselshemmede studenter over 3 år, gjennom studietid og ut i arbeidslivet. Prosjektets hovedmålsettinger er:

1. Myndiggjøring av deltakerne til å analysere og ta kontroll over egen studiesituasjon
2. Bidra til at deltakerne faktisk kommer igjennom en utdanning og kommer i gang med sin yrkeskarriere.
3. Gjennom utprøving av ulike tiltak, og systematisering av erfaringer fra denne utprøvingen, opparbeide ny kunnskap om hensiktsmessige tiltak for økt gjennomføring av studier og økt yrkesdeltakelse hos hørselshemmede.
4. Spre denne kunnskapen til målgruppene.
5. Ved prosjektslutt implementeres nye tilbud til hørselshemmede studenter gjennom Briskeby og HLFU.

Målgrupper

Prosjektet er landsdekkende, og vil ha en indre kjerne av deltakere på 15 hørselshemmede studenter. Målgruppen er tunghørte studenter med talespråk som førstespråk. Prosjektet ønsker særlig å fange opp deltakere som er i risikozonen for å avbryte høyere utdanning.

For kunnskapsspredning er målgruppene:

- Alle hørselshemmede ungdommer og studenter i Norge

- Karriererådgivere i grunnopplæringen, høgere utdanning og NAV
- Alle universiteter og høyskoler i Norge ved koordinatorene for funksjonshemmede
- Helsevesenet ved Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse (Oslo universitetssykehus HF) og studenthelsetjenesten.
- Kompetansesentre for hørsel i Statped

Samarbeidspartnere

Prosjektet springer ut av fagmiljøet ved Briskeby og brukerorganisasjonen HLF/HLFU. Fagpersoner vil hentes internt fra både HLF, den videregående skolen ved Briskeby og fra Briskebys fagmiljø for rehabilitering og rådgivning av voksegruppen. Eksternt vil vi spille på Briskeby og HLF/HLFU sine nettverk til brukere og fagmiljøer nevnt ovenfor (se målgruppe).

Prosjektet er anbefalt av HLFU. Det er avtalt samarbeid med HLFU om bistand til rekruttering av deltakere og samarbeidsmøter i prosjektperioden for å sikre at prosjektet hele veien legges opp på en måte som treffer brukerne best mulig. Det er dessuten avtalt at prosjektet gjør seg nytte av HLFU sin allerede etablerte kontakt med koordinatorene for funksjonshemmede ved universitetene og høyskolene (HLFU har etablert denne kontakten gjennom prosjektet *tilrettelegging for tilretteleggere*, ExtraStiftelsen).

Det er videre etablert samarbeid med Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse, Oslo universitetssykehus HF. Fagpersoner herfra vil bidra med veiledning av prosjektmedarbeiderne, og ved behov delta i tiltak iverksatt gjennom prosjektet.

For øvrig er det ikke gjort konkrete avtaler med andre eksterne samarbeidspartnere da hovedvekten av iverksatte tiltak i prosjektet vil styres av deltakernes individuelle behov. Briskeby og HLF/HLFUs interne kompetanse og eksterne nettverk til andre fagmiljøer vil samlet sett gi et svært godt utgangspunkt for å kunne tilby deltakerne tjenestene det er behov for.

Organisering

Prosjektet organiseres av Briskeby skole og kompetansesenter as i samarbeid med Hørselshemmedes Landsforbunds Ungdom (HLFU).

Referansegruppe: Fagpersoner ved Briskeby og samarbeidspartnere (brukere og fagpersoner), Referansegruppe er ikke endelig fastsatt.

Styringsgruppe: Vigdis Lygren (adm. dir. Briskeby), Inge Bossen Thorsen (avdelingsleder Briskeby), Berit E. Tollefsen (rektor Briskeby).

Foreløpig prosjektteam ved Briskeby:

- Prosjektleder: Per Otto Rasmussen Dahl: Utdannet Cand.polit. (statsviter) lektor med videreutdanning i audiopedagogikk. Lang erfaring fra arbeid med hørselshemmede (undervisning, skoleledelse, prosjekter). Lektor Briskeby.
- Prosjektmedarbeider: Elisabeth Svinndal: Utdannet Cand.ed. (spesialpedagogikk), audiopedagog. Lang erfaring med tilrettelegging for hørselshemmede barn, unge og voksne. Rådgiver Briskeby.
- Prosjektmedarbeider: Marit Gaudernack: Utdannet Audiopedagog og tegnspråktolk. Lang erfaring fra jobbing med ulike grupper hørselshemmede ved bl.a. Briskeby og Skådalen kompetansesenter. Faglig hovedansvarlig for prosjektet Behold jobben (yrkesaktive hørselshemmede). Rådgiver Briskeby.
- Prosjektmedarbeider: Sindre Rasmussen: Sosialfaglig høgskoleutdanning. Brukererfaring som hørselshemmet student, arbeidserfaring fra NAV-SYA og Briskeby, organisasjons/ledelseserfaring HLFU. IT og prosjektmedarbeider Briskeby.

Virkemidler/tiltak

På bakgrunn av den enkelte brukers egendefinerte behov vil prosjektet prøve ut individuelt tilpassede tiltak for bedre studiegjennomføring og vellykket overgang til yrkeslivet.

Aktuelle tiltak for å nå prosjektets målsetting:

- 1) Veiledning om egen hørselshemming og kommunikasjonsstrategier
- 2) Tilretteleggingstiltak ved utdanningsinstitusjonen
- 3) Faglig støtte ("leksehjelp") i akademisk begrepslæring
- 4) Karriererådgivning og profesjonell nettverksbygging
- 5) Likemannsarbeid (nettverksbygging) og faglige kurs for prosjektdeltakerne
- 6) Ekstern kunnskapsformidling

Alle tiltakene vil arbeides kontinuerlig med gjennom hele prosjektperioden, samtidig som noen av dem også fungerer som milepæler i prosjektets fremdriftsplan. Tidsangivelsene i fremdriftsplanen må forstås som veiledende avhengig av brukernes behov. De er likevel nyttige for prosjektstyringen, i den forstand at avvik skal begrunnes faglig og med alternative iverksatte tiltak.

Prosjektets hovedvirkemiddel for at studentene skal definere egne behov er motiverende intervju (MI), bestående av den enkelte student og en faglig kvalifisert person. Gjennom dette vil studenten selv definere behov som danner basis for iverksetting av tiltak, individuelt og/eller i gruppe. Det legges derfor ikke opp en fast ramme på forhånd med for eksempel et antall fellessamlinger som prosjektdeltakerne plikter å delta på. Likevel ser vi for oss at en del brukere vil definere et behov for fellessamlinger og jobbing i grupper i forhold til flere av tiltakene ovenfor, men tilbud om fellessamlinger og mindre grupper vil styres av den enkelte brukers behov.

Gjennom motiverende intervju (MI) ønsker vi at brukeren analyserer egen studiehverdag faglig og sosialt. MI er en klientsentrert, rådgiverstyrt samtalestil som har til hensikt å påvirke atferdsendring gjennom en systematisk utforskning av grunner for endring, bearbeiding av ambivalens, fremming av beslutningstaking og styrking av tiltro til egen mestringsevne. Den støtter seg til Prochaska og DiClemente (1992) sine tanker om at atferdsendring forløper gjennom faser. MI som samtaleteknikk er en samtalemetode som bygger motivasjon og øker sannsynligheten for forandring i atferd, som er relevant for enkeltpersoners situasjon, livsstil og helse. Det viktigste verktøyet i MI er "den enkelte person". Fagpersonene har fokus på "hva er det jeg kan tilby i brukerens egen

myndiggjøringsprosess”? Man tar med andre ord tak i brukerens motivasjon og bygger på denne. Brukeren er omdreiningspunktet for tett og løpende oppfølging på tvers av tradisjonelle profesjongrensener (for mer informasjon, se *om MI* i kildelisten).

Vi vil gjennom MI sette studenten bedre i stand til å analysere egen situasjon og selv vurdere adekvate tiltak som kan bidra til at man får gjennomført utdanningen. På bakgrunn av de behov studentene selv definerer skal de også velge hvordan de vil bruke kompetansen ved Briskeby og samarbeidspartnere til å iverksette hensiktsmessige tiltak. Gjennom en slik utprøving av tiltak for tilrettelegging i høgere utdanning ønsker vi å utvikle ny kunnskap om hvordan Briskeby og samarbeidspartneres kompetanse i større grad enn i dag kan komme til nytte for hørselshemmede studenter i høgere utdanning. Fordi gruppen hørselshemmede sliter langt mer enn befolkningen generelt både med å gjennomføre høgere utdanning og med overgangen til yrkeslivet er vår hypotese at det også kan være behov for tiltak som er lite eller ikke brukt i dag av hørselshemmede studenter.

1) Veiledning om egen hørselshemming og kommunikasjonsstrategier

Sentrale tema kan være lesing av eget audiogram, tekniske hjelpemidler, kommunikasjonsteknikker og hørsel og psykisk helse. Den enkelte deltaker vil få tilbud om å ta en praktisk høreprøve som viser hvilke kommunikasjonssituasjoner man mestrer og hvilke som er særlig utfordrende. Den praktiske høreprøven er altså et utgangspunkt for bevisstgjøring om egen situasjon. På bakgrunn av dette skal brukeren begynne å definere egne behov for tiltak i forhold til ”hvor skoen trykker” for studiegjennomføringen.

Hørsel og kommunikasjonsteknikker henger ofte nært sammen med psykisk helse. Mange hørselshemmede unge voksne har ikke enda utviklet en *moden* identitet som hørselshemmet som gjør at han/hun er i stand til å orientere omgivelsene om sin hørselshemming på en adekvat måte. Enkelte hørselshemmede vil også kunne trekke seg unna sosial interaksjon med medstudenter i frykt for å mislykkes. Tiltak på dette området kan være likemannsarbeid i forhold til inkludering i studentmiljøet og individuelle samtaler i forhold til prosessen med psykososial egenutvikling. Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse vil være en sentral samarbeidspartner i forhold til utforming og gjennomføring av tiltak for psykososial mestring (se samarbeidspartnere).

2) Tilrettelegging ved utdanningsinstitusjonen

Utdanningsinstitusjonene og NAV har lovpålagte forpliktelser i forhold til funksjonshemmede. Det ”å omsette lovverket” til praktiske tiltak i studiehverdagen som treffer den enkelte kan imidlertid ofte være vanskelig. Eksempler på slike tilretteleggingstiltak for hørselshemmede kan være FM-anlegg, redusert gruppestørrelse, lokaler uten bakgrunnsstøy etc.

Det er studenten selv som må analysere hvilke konkrete tiltak som vil være viktige for egen studiegjennomføring. For å få iverksatt tilretteleggingstiltak som dette må studenten gå i en dialog med utdanningsinstitusjonen. I en del tilfeller vil studenten kunne definere et behov for å trekke inn fagfolk til å bistå han/henne i denne dialogen. I prosjektet vil vi prøve ut i hvilken grad det kan lette studentenes dialog med utdanningsinstitusjonen om de trekker inn fagfolk i dialogen. Vi ønsker å prøve ut om Briskebys kompetanse på hørselshemminger og tilretteleggingstiltak vil kunne hjelpe studenten med å få på plass tilretteleggingstiltak i høgere utdanning på tilsvarende måte som

Briskeby bistår elever i videregående opplæring. Videre kan det være aktuelt å sette inn tiltak fra eksterne instanser som hjelpemiddelsentralen og tolketjenesten

3) Faglig støtte ("leksehjelp") i akademisk begrepslæring

Fra grunnopplæringen vet vi at gruppen på grunn av sin hørselshemming ofte sliter med et lite utviklet begrepsapparat og trenger støttetimer i forhold til innlæring av fagbegreper. I høgere utdanning blir fagenes begrepsapparat ytterligere komplisert. En student som har slitt begrepsmessig i videregående skole og fått støttetimer vil ofte trenge slik støtte også i høgere utdanning for å mestre faglige krav. Man kan altså ha behov for en faglig kompetent samtalepartner for at pensumlitteraturen skal bli tilgjengelig. Ofte vil det være spesielle fag i utdanningen som kan være en utfordring å få bestått. Innenfor Briskebys lærerpersonale finner vi ansatte med hovedfag/mastergrad innefor en rekke ulike fagområder. I mange tilfeller vil en eller flere i Briskebys lærerstab kunne brukes som slike faglig kompetente samtalepartnere. Gjennom prosjektet vil vi prøve ut i hvilken grad en slik "leksehjelp" er et hensiktsmessig tiltak for økt studiegjennomføring for hørselshemmede.

4) Karriererådgivning og profesjonell nettverksbygging

Årsaker til at en del hørselshemmede sliter med å komme i jobb kan være begrenset sosialt nettverk, både fra studietiden og i forhold til aktuelle arbeidsgivere. En del blir så slitne av kommunikasjonsutfordringene i studiehverdagen at man i liten grad deltar på sosiale arrangementer. Hørselshemmede studenter som mottar arbeidsavklaringspenger fra NAV får dessuten ofte liten eller ingen arbeidserfaring i studietiden.

I prosjektet vil vi gjennom MI hjelpe studentene til å analysere aktuelle tiltak for å komme raskt i jobb. Gjennom karriererådgivning i forlengelsen av MI, og/eller kurssamlinger med gruppearbeid, vil vi bl.a. hjelpe studenten i prosessen med å bygge eget nettverk og å skaffe seg arbeidslivspraksis.

5) Likemannsarbeid (nettverksbygging) og faglige kurs for prosjektdeltakerne

Nettverksbygging og likemannsarbeid mellom deltakerne vil gjøres gjennom sosiale medier, ulike treff og sosiale turer og faglige kurs.

Faglige kurs vil ta utgangspunkt i temaer redegjort for i punkt 1-4, avhengig av den enkeltes behov. En naturlig progresjon vil være å følge rekkefølgen ovenfor, begynne med punkt 1 osv, samtidig som det er viktig at mange av temaene har et kontinuerlig fokus. Det er for eksempel nødvendig å jobbe med å forberede overgang til yrkeslivet også tidlig i studiene.

Det understrekes at det ikke vil være obligatorisk for deltakerne i prosjektet å delta på faglige kurs, sosiale treff/turer og grupper på sosiale medier. Behovet både for nettverksbygging med andre hørselshemmede studenter og faglige kurs ser vi for oss at vil variere sterkt (noen av deltakerne er kanskje allerede del av et slikt arbeid gjennom HLFU).

6) Ekstern kunnskapsformidling

Brukernes erfaringer skal formidles ut til målgruppene. Våre samarbeidspartneres og eget nettverk til disse miljøene er basisen for en vellykket kunnskapsspredning som fører til at prosjektet vil få varig

effekt på studiestedene. For eksempel vil vi spille på HLFU sitt kontaktnett til koordinatorene for funksjonshemmede ved utdanningsinstitusjonene, Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse sitt nettverk til studenthelsetjenesten, eget nettverk til karriererådgivertjenesten i videregående opplæring og NAV osv. Gjennom disse nettverkene våre vil vi få representanter for miljøene til å delta på samlinger og vi vil delta med innlegg og stands på ulike kurs og konferanser. Publisering av materiale vil blant annet bli gjort i papir og nettgaver av tidsskriftene "Din Hørsel", "Utdanning", "Forskerforum", "Statped-magasinet" med flere. Gjennom samarbeidet vårt med HLFU vil studentaviser/nettsider og sosiale medier anvendes i publiseringen og i dialogen med hørselshemmede studenter. Alle reportasjer, artikler etc. vil publiseres på nett med link fra HLFs hjemmesider og vil søkes formidlet via våre samarbeidspartneres intranett og nettsider.

Ekstern kunnskapsformidling vil også foregå ved "å henge seg på" Briskebys ordinære aktiviteter for kunnskapsspredning. Briskeby deltar for eksempel med presentasjoner og/eller "stands" på ulike seminarer og konferanser innefor både HLF, skoleverket, helsevesenet, Statped og universitets- og høgskolesektoren. Dette gir mange gode muligheter til å nå ut til målgruppene våre med kunnskapsspredning fra prosjektet. Et eksempel på en slik kanal for kunnskapsspredning kan være Briskebys faste stand på *Rådgiverforum – Norge* sitt årlige landskurs som samler karriererådgiverne fra en stor andel av landets videregående skoler.

I avslutningsfasen av prosjektet vil vi arrangere et seminar (1 dag) som vil være åpent for alle fagpersoner og brukere i prosjektets målgruppe (se målgruppe). I forbindelse med dette seminaret vil vi også utarbeide en veileder for tiltak for hørselshemmede studenter. Rekruttering av deltakere til seminaret vil skje gjennom nettverkene våre nevnt ovenfor.

Kilder:

Litteratur:

Andersen Lundmark, M, Nørlund Brok, P. og Mathiasen, H. (2000): *Empowerment på dansk*. Frederikshavn, Dafolo forlag

Prochaska, J.O., DiClemente, C.C. & Norcross, J.C. (1992): *In search of how people change: application to addictive behaviours*. *American Psychologist*, 47.

Om MI:

<http://www.hiof.no/nor/hogskolen-i-ostfold/studiekatalog-rekrutteringssider/studietilbudet/viser-aktuelle-beskrivelser?displayitem=758&module=studieinfo&type=katalog> Nedlastingsdato, 1. juni 2011

Fremdriftsplan

NB: Fasene må forstås som milepæler i arbeidet. Tiltak på utdanningsinstitusjonen, nettverksbygging mot arbeidsmarkedet, kunnskapsspredning osv. foregår kontinuerlig i alle tre årene.

Fremdrift	Aktivitet
2012	
	Oppstart
Jan.-febr.	Etablere prosjektgruppe internt og videreutvikle projektskisse Markedsføre tilbudet og kartleggingssamtaler med potensielle deltakere
Mars	Kartleggingssamtaler og rekruttering av deltakere er ferdig Samarbeid eksternt etableres ut fra vår foreløpige oversikt om deltakernes behov Grupper for deltakerne etableres på sosiale medier
	Fase 1: Egen hørselshemming og kommunikasjonsstrategier
April	Frivillig kurssamling om temaet og/eller sosial bli-kjent tur etter behov.
Mai-juni	Deltakerne skal gjennom MI ha analysert egen hørselshemmings og egne kommunikasjonsstrategiers konsekvenser for hverdagen på studiestedet.
	Fase 2: Tilretteleggingstiltak ved utdanningsinstitusjonen / Faglig støtte ("leksehjelp") i akademisk begrepslæring
August-oktober	Deltakerne skal gjennom MI ha analysert hvilke tilretteleggingstiltak som vil være mest hensiktsmessige for dem. Frivillig kurssamling om temaet og/eller sosial tur etter behov.
Nov-des	Tilretteleggingstiltak på studiestedet iverksettes
2013	
Jan-juni	Dette halvåret vil det være full fokus på gjennomføring av

	tilretteleggingstiltak og faglig støtte. Deltakerne skal gjennomføre minimum to MI med analyse og evaluering av iverksatte tiltak. På bakgrunn av gjennomførte MI skal nye tiltak utprøves. Frivillig kurssamling om temaet og/eller sosial tur etter behov.
	Fase 3: Karriererådgivning og profesjonell nettverksbygging
Aug-des.	Deltakerne skal gjennom minimum to MI ha analysert egne muligheter ved overgangen til yrkeslivet. Dessuten skal deltakerne analysere egne nettverk og strategier for å utvide eget nettverk. Deltakerne skal iverksette konkrete tiltak for å selge sin kompetanse på arbeidsmarkedet. Frivillig kurssamling om temaet med besøk av potensielle arbeidsgivere og/eller sosial tur etter behov.
2014	
Jan-juni	Deltakerne skal gjennomføre minimum to MI med analyse og evaluering av iverksatte tiltak for overgang til yrkeslivet. På bakgrunn av gjennomførte MI skal nye tiltak utprøves. Frivillig kurssamling om temaet og/eller sosial tur etter behov.
Aug-sept	MI med fokus på sluttevaluering av prosjektet og videreføring av tiltak etter prosjektslutt. Frivillig kurssamling og/eller sosial avslutningstur etter behov.
	Fase 4: Kunnskapsspredning
Okt	Kunnskapsspredning ved deltakelse på Briskeby sin stand og presentasjon på <i>rådgiverforum – Norge</i> sitt landskurs Sluttevaluering og utarbeidelse av materiell for kunnskapsspredning fra prosjektet
Nov.	Ekstern kunnskapsformidling i slutfasen: Faglige artikler og foredrag Kunnskapsformidling ved seminar (1 dag) som vil være åpent for fagpersoner og brukere (se målgruppe)
Des.	Sluttrapport er ferdig.